सुहस्त्यो घौषेयः। अश्विनौ। जगती

समानमु त्यं पुरुहूतमुक्थ्यं१ रथं त्रिचक्रं सवना गनिग्मतम्।
परिज्मानं विदथ्यं सुवृक्तिभिर्वयं व्युष्टा उषसो हवामहे॥ १०.०४१.०१

समानम्- समम्। त्यम्- तम्। पुरुहूतम्- बहुभिराहूतम्। त्रिचक्रम्- चक्रत्रयसमन्वितम्। सवना- संभजनानि प्रति। गनिग्मतम्- गच्छन्तम्। परिज्मानम्- परितो गच्छन्तम्। विदथ्यम्- उपासनमयम्। यैर्विदन्त्यात्मानमिति विदथाः। तन्मयम्। उक्थ्यम्- स्तुत्यम्। रथं लक्ष्यप्रापकरंहणप्रतीकम्। रथी ऋतस्य नो भवेति श्रुतेः ऋतं रथः। वयम्। उषसो व्युष्टौ- सुप्रभाते विद्योदयकाले। हवामहे- आह्वयामः ॥१॥

प्रातर्युजं नासत्याधि तिष्ठथः प्रातर्यावाणं मधुवाहनं रथम्।
विशो येन गच्छथो यज्वरीर्नरा कीरेश्चिद्यज्ञं होतृमन्तमश्विना॥ १०.०४१.०२

अश्विना- प्राणेशौ। होतृमन्तम्- देवाह्वानयुक्तम्। कीरेः- स्तोतुः। यज्ञम्। यज्वरीः विशः- यज्ञस्थयजनशीलप्रजाः प्रति। येन। गच्छथः। तं रथम्। प्रातर्युजम्- सुप्रभाते युज्यमानम्। प्रातर्युवाणम्- प्रातर्गच्छन्तम्। मधुवाहनम्- मधुरम्। नासत्या- हे सत्यस्वरूपौ। अधि तिष्ठथः ॥२॥

अध्वर्युं वा मधुपाणिं सुहस्त्यमग्निधं वा धृतदक्षं दमूनसम्।
विप्रस्य वा यत्सवनानि गच्छथोऽत आ यातं मधुपेयमश्विना॥ १०.०४१.०३

अश्विना- हे प्राणापानेशनशक्तिभूतौ। अध्वर्युं- ध्वररहितकर्मवन्तम्। मधुपाणिम्- रसनिष्पादकम्। सुहस्त्यम्- शोभनकारिणम्। अग्निधम्- सर्वभूतहितक्रतुधारकम्। धृतदक्षम्- सामर्थ्यधारकम्। दमूनसम्- दानमनसम्। मधुपेयम्- रसानुभूतये। आ यातम्- आगच्छतम्। विप्रस्य- मेधाविनः। सवनानि- संभजनानि। गच्छथः ॥३॥

Dr. Rangaji

WEBOLIM